

Verksted for barn, Øyet som ser:

- a. I samarbeid skal vi lage en komposisjon med utgangspunkt i musikk (inspirert av musikk). Vi skal arbeide improvisert.
- **Hva er en komposisjon?** Komposisjon vil si: Å sette sammen ting til en helhet. *Ganske enkelt hvor dere plasserer ting i forhold til hverandre på arket.* Stikkord: positiv form (selve tegningen/streken) negativ form (området rundt, bakgrunn) og formatet (selve papiret og dets ytterkanter, størrelse).

(Viser figurativ komposisjon, et stilleben av Picasso og abstrakt komposisjon av Jonathan Lasker, som to ulike eksempler)

- **Hva vil det si å improvisere?** Er det noen av barna som har vært i en situasjon hvor de har måttet improvisere noen gang? Å arbeide improvisert vil si: direkte uten å ha tenkt ut hva vi skal gjøre på forhånd.

Det kan også sammenlignes med **automatisk tegning***, f.eks telefonskribling:

- Spør barna om de har opplevd å begynne å tegne, skrive når de har holdt på med noe annet (snakket i telefon) og tilfeldigvis har hatt papir og blyant i nærheten...**Hvor kommer denne tegningen fra?**

(Viser igjen eksempel av Jonathan Lasker, som eksempel på automatisk tegning.)

- Eller abstrakt ekspresjonisme og Action Painting: en stil hvor man arbeider spontant og gjerne hiver, drypper eller maler med voldsomme og energiske strøk. Her er det den direkte handlingen – prosessen – som er viktig. De abstrakte ekspresjonistene mente at det var underbevisstheten som kom til uttrykk, det som ligger bak i hodet (bak tanken?) som man ikke kan sette ord på.

(Viser eksempel.)

Metode: Improvisasjon kan likevel ha godt av noen holdepunkter for at det skal bli lettere. Ettersom barna skal jobbe sammen får hver og en, en bestemt oppgave:

Barna får utdelt farger: svart, blått, grønt og rødt. De som har samme farge samarbeider.

Miles Davis *Bitches Brew*:

Går igjennom musikkstykket først og fordeler de forskjellige instrumentene på de forskjellige fargene. Eksempel: Svart er trommer, blått er bass, grønt er xylofon og rødt er trompeten.

De som er trommer begynner (svart), så kommer bassen inn (blått), xylofonen (de grønne) etter hvert og trompeten (de røde) til sist. Diskuterer hvilke rolle de forskjellige instrumentene (fargene) har i komposisjonen: hva bryter igjennom? holder det hele sammen? Hvordan kan en rytme visualiseres - eller en klanglyd?

Oppgaven er altså å omforme musikken til et visuelt uttrykk, barna skal prøve å beskrive hva de hører visuelt.

La være å tenke med hodet. Prøv i stedet å arbeide improvisert som vi har snakket om. Føl hva som er riktig, eller gi slipp på kontroll og bare tegn automatisk (det går ofte over i det samme).

Barna oppfordres også til å ta i bruk hele kroppen når de tegner.

Barna får lage to komposisjoner til musikk, det første stykket er fra Miles Davis (Jazz) og det neste av Pierre Henry (elektronisk musikk. Stykket av Pierre Henry har et opptak fra månelandingen som intro. Barna får dermed nok et holdepunkt og oppfordres til å ha verdensrommet, galakser og stjerner som eksploderer osv. i bakhodet.)

- b.** Til sist, når komposisjon nr. 2 er ferdig, får de i oppgave å forenkle og finne mindre utsnitt, flere komposisjoner innenfor komposisjonen. En A4 ramme benyttes til å lettere se interessante komposisjoner.
Hensikten er å bevisstgjøre hva som gjør at en komposisjon fungerer og å forenkle uttrykket.

Avslutningsvis henger barna bildet (komposisjonen de har valgt) opp på vegg og vi har en gjennomgang. Hva uttrykker det? Kan man gjenkjenne musikken og rytmen? Hva skal til for at det blir en spennende komposisjon? Er det noe som ikke fungerer?

Automatisk tegning, opprinnelse (kilde: Wikipedia): Russeren W. Kandinsky, medlem av den tyske kunstnergruppen "Der Blaue Reiter", utvikler omkring 1910-1912 et abstrakt maleri. **Han bygde sitt billeduttrykk på automatisk tegning, et hjelpemiddel som psykoterapeuten Freud hadde utviklet for å komme i kontakt med det ubevisste følelsesliv. Kandinsky understreket den gang at hans bilder hadde et åndelig innhold. De var uttrykk for allmennmenneskelige essenser, for følelser, som han visualiserte som former og farger på billedflaten, f.eks. **Improvisasjon 28** (1912). Kandinsky trakk her en parallell til musikken. Dens toner og klanger refererer heller ikke til noe konkret eller gjenstandsmessig.*